

475

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.004.04.2022

Pan
Leszek Pobłocki
Wójt Gminy Dziemiany
Urząd Gminy Dziemiany
ul. 8 marca 3
83-425 Dziemiany

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/004/LGD – Funkcjonowanie funduszy sołeckich w wybranych gminach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Dziemiany, ul. 8 marca 3, 83-425 Dziemiany (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Pobłocki, Wójt Gminy Dziemiany, od 18 listopada 2002 r. (dalej: „Wójt”).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Tomasz Słaboszowski, p.o. Dyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Gdańsku, upoważnienie do kontroli nr LGD/186/2022 z 22 listopada 2022 r. (akta kontroli str. 1-11)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie funkcjonowanie w okresie objętym kontrolą funduszu sołeckiego w Gminie Dziemiany (dalej: „Gmina”).

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o prawidłowo obliczonej wysokości środków funduszu sołeckiego (dalej: „fundusz”), przypadających sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wójt prawidłowo przyjął do realizacji wszystkie 16 wniosków o przyznanie środków z funduszu oraz trzy wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu.

Badanie wykorzystania środków funduszu sołeckiego w kwocie 264,8 tys. zł (54,9% wydatków Gminy w ramach funduszu) na zadania zgłoszone przez pięć (tj. 62,5%) sołectw wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim³. Również badanie trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (udzielonych z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych⁴), na które wydano ze środków funduszu 105,7 tys. zł wykazało, że postępowania te przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Zadania, na które wydano objęte badaniem środki, zrealizowano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw.

Usunięte w trakcie kontroli nieprawidłowości, polegające na:

- ograniczeniu przez Wójta – bez podstawy prawnej – w Regulaminie Funduszu Sołeckiego⁵ zakresu przedsięwzięć, na realizację których mogły być przyznawane środki funduszu przez wprowadzenie limitu wydatków na finansowanie organizacji spotkań, szkoleń, w tym wyjazdowych dla mieszkańców sołectwa,
- nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej wydatków na kwotę 11,0 tys. zł w 2022 r.,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. poz. 301, ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.).

⁵ Regulamin Funduszu Sołeckiego Gminy Dziemiany wprowadzony zarządzeniem Wójta Nr 832/17 z 7 sierpnia 2017 r.

a także nieprawidłowość polegająca na zaniżeniu przez Wójta we wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołectkiego za rok 2021 o 261,14 zł kwoty wykonanych w ramach funduszu wydatków – ze względu na ich niewielki zakres i skalę – nie spowodowały obniżenia tej oceny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Tworzenie funduszu sołectkiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa

Opis stanu faktycznego

1.1. Rada Gminy, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołectkim, podjęła 30 marca 2015 r. uchwałę nr VII/27/15 w sprawie wyodrębnienia w budżecie Gminy środków stanowiących fundusz sołectki. Uchwała ta stosownie do art. 2 ust. 3 ww. ustawy obowiązywała w kolejnych latach (m.in. w 2021 r. i 2022 r.). Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi.

Wysokość funduszu według uchwały budżetowej na 2021 r. wynosiła 284,6 tys. zł⁷, a na 2022 r. – 299,9 tys. zł⁸. Nie była ona zmieniana w trakcie roku budżetowego.

Rada Gminy nie korzystała z określonego w art. 4 ustawy o funduszu sołectkim prawa do zwiększenia wysokości środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 3 ust. 1 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 38-59, 297-299)

1.2. W badanym okresie w Gminie funkcjonowało osiem sołectw: Dziemiany, Jastrzębie, Kalisz, Piechowice, Płęsy, Raduń, Schodno i Trzebuń.

(akta kontroli str. 60-62)

Wójt w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu sołectkim, przekazał:

- sołtysom wszystkich sołectw informacje o wysokości środków z funduszu przypadających danemu sołectwu w 2021 r.⁹ i 2022 r.¹⁰,
- Wojewodzie Pomorskiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołectkim.

Kwota bazowa (K_b) dotycząca funduszu na 2021 r. wyniosła 6082,66 zł, a na 2022 r. 6382,65 zł.

(akta kontroli str. 63-84, 473)

Wójt w Regulaminie Funduszu Sołectkiego zawarł zapisy niezgodne z art. 2 ust. 6 i 7 ustawy o funduszu sołectkim, ograniczając wynikający z ww. przepisów zakres przedsięwzięć, na realizację których mogą być przyznawane środki funduszu

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała nr XXVIII/138/20 Rady Gminy Dziemiany z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2021 rok.

⁸ Uchwała nr XXXIX/213/21 Rady Gminy Dziemiany z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2022 rok.

⁹ Sołectwa: Dziemiany – 60,8 tys. zł (z ww. kwoty na wniosek sołectwa w uchwale budżetowej przyjęto 60,5 tys. zł), Jastrzębie – 14,5 tys. zł, Kalisz – 60,8 tys. zł, Piechowice – 40,9 tys. zł, Płęsy – 13,6 tys. zł, Raduń – 39,2 tys. zł, Schodno – 15,5 tys. zł i Trzebuń – 39,6 tys. zł.

¹⁰ Sołectwa: Dziemiany – 63,8 tys. zł, Jastrzębie – 15,1 tys. zł, Kalisz – 63,8 tys. zł, Piechowice – 43,3 tys. zł, Płęsy – 14,4 tys. zł, Raduń – 41,9 tys. zł, Schodno – 16,1 tys. zł i Trzebuń – 41,4 tys. zł (tj. łącznie 299,8 tys. zł – różnica między ww. kwotą, a kwotą wykazaną w punkcie 1.1. wystąpienia, tj. 299,9 tys. zł wynika z zastosowania zaokrągleń kwot do tys. zł).

na finansowanie organizacji spotkań, szkoleń, w tym wyjazdowych dla mieszkańców sołectwa, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 125-139)

1.3. Badanie wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach 2021-2022 wykazało, że kwoty te obliczono według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim, uwzględniając:

- liczbę mieszkańców danego sołectwa według stanu na 30 czerwca 2020 r. (w przypadku funduszu na 2021 r.) lub 2021 r. (fundusz na 2022 r.), wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie o ewidencji ludności¹¹,
- kwotę bazową, którą obliczono jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za rok 2019¹² (fundusz na 2021 r.) lub za 2020 r.¹³ (fundusz na 2022 r.) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.¹⁴ lub 31 grudnia 2020 r.¹⁵, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

(akta kontroli str. 85-124)

1.4. Do Urzędu wpłynęło 16 wniosków sołectw o przyznanie środków z funduszu na 2021 r. i 2022 r. (po osiem w każdym roku).

Żaden wniosek nie obejmował wspólnej realizacji przedsięwzięć przez dwa lub więcej sołectw (art. 6 ustawy o funduszu sołeckim).

(akta kontroli str. 140-276)

1.5. Wójt otrzymał od sołtysów wnioski sołectw w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim. Zawierały one dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach przyznaných środków funduszu wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem.

(akta kontroli str. 140-276)

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że oszacowane przez sołectwa koszty realizacji przedsięwzięć były weryfikowane przed jego osobistą akceptacją w oparciu o ceny z lat poprzednich, uwzględniając analogie cenowe dostępnych na rynku towarów i usług, gdyż większość propozycji była cykliczna lub powtarzalna.

(akta kontroli str. 277-279)

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ww. ustawy przedsięwzięcia mieściły się w zakresie zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym¹⁶ i służyły poprawie warunków życia mieszkańców. Gmina nie uchwaliła strategii rozwoju. W związku z powyższym, przedsięwzięcia oceniano poprzez analizę techniczno-finansową poszczególnych zadań (zadania w większości przypadków były cykliczne i powtarzalne). Ponadto stwierdzono, że wnioski uchwalone zostały przez zebrania wiejskie (art. 5 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim), a uchwały przekazano do Urzędu. Wszystkie wnioski przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 140-276, 279)

¹¹ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, ze zm.).

¹² 26 824 547,07 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r.

¹³ 28 243 208,03 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r.

¹⁴ 4410 mieszkańców.

¹⁵ 4425 mieszkańców.

¹⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.).

Żaden z wniosków sołectw nie dotyczył pokrycia wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej¹⁷ (art. 2 ust. 7 ustawy o funduszu sołeckim).

(akta kontroli str. 140-276)

1.6. W latach 2021-2022 Wójt otrzymał w terminie określonym w art. 7 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim (do 31 października danego roku budżetowego) łącznie trzy wnioski sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu na ww. lata (jeden w 2021 r. i dwa w 2022 r.). Wnioski zostały uchwalone przez zebrania wiejskie i zawierały wskazania zmian przedsięwzięć przewidzianych do realizacji (jeden wniosek dotyczył rezygnacji z zadania, wskazania nowego zadania i zmiany zakresu zadania, drugi – wskazania nowego zadania i zmiany zakresu zadania, a trzeci – rezygnacji z zadania i zmiany zakresu zadania), a także – zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy – oszacowanie ich kosztów i uzasadnienie. Wszystkie wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 276, 279-296)

1.7. Nie stwierdzono przypadku odrzucenia przez Wójta wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu na 2021 r. i 2022 r. albo o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu.

(akta kontroli str. 300)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt w § 4 ust. 4 Regulaminu Funduszu Sołeckiego zawarł postanowienia niezgodne z art. 2 ust. 6 i 7 ustawy o funduszu sołeckim. Ograniczono – bez podstawy prawnej – wynikającej z przywołanych wyżej przepisów zakres przedsięwzięć, na realizację których mogą być przyznawane środki funduszu sołeckiego poprzez wprowadzenie limitu wydatków z tego funduszu (do 20% środków przewidzianych dla sołectwa na dany rok budżetowy, jednak nie więcej niż 5,0 tys. zł) na finansowanie organizacji spotkań, szkoleń, w tym wyjazdowych, dla mieszkańców sołectwa.

Z wyjaśnień Wójta (odpowiedzialnego za powstanie ww. nieprawidłowości) wynikało, że literalnej podstawy prawnej dla ww. zapisów nie ma, a ich wprowadzenie było skutkiem preferowania przez Urząd wdrażania „projektów twardych”, a nie „projektów miękkich”, takich jak ewenty, spotkania integracyjne.

W wyniku kontroli Wójt, zarządzeniem nr 1197/22 z 14 grudnia 2022 r., uchylił opisane wyżej postanowienia niezgodne z przepisami ustawy o funduszu sołeckim.

(akta kontroli str. 12-34, 125-139)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację w Gminie w okresie objętym kontrolą zadań związanych z tworzeniem funduszu sołeckiego i rozdysponowaniem jego środków na sołectwa. Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o prawidłowo obliczonej wysokości środków funduszu sołeckiego, przypadających sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wójt prawidłowo przyjął do realizacji 16 wniosków o przyznanie środków z funduszu oraz trzy wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu. Usunięta w trakcie kontroli nieprawidłowość, polegająca na ograniczeniu przez Wójta – bez podstawy prawnej – w Regulaminie Funduszu Sołeckiego zakresu przedsięwzięć, na realizację których mogły być przyznawane środki funduszu, przez wprowadzenie limitu wydatków na finansowanie organizacji spotkań, szkoleń dla mieszkańców sołectwa nie skutkowało obniżeniem tej oceny.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1897.

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego

2.1. Kwoty wydatków budżetowych ogółem zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego wyniosły: w 2021 r. 280,2 tys. zł (98,5% planowanych wydatków), a w 2022 r. (do 30 września) – 180,9 tys. zł (60,3%).

(akta kontroli str. 301-302)

Niższe od planowanego wykonanie funduszu w 2021 r. dotyczyło wydatków w rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” (99,6% planu), 80195 – „Pozostała działalność” (0% planu), 90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg” (98,5% planu) i 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury” (99,2% planu).

Z wyjaśnień i oświadczenia Wójta wynikało, że było to spowodowane oszczędnościami środków powstałymi na etapie realizacji przedsięwzięć, a w rozdziale 80195 – „Pozostała działalność” rezygnacją z zawodów i wyjazdu Uczniowskiego Klubu Sportowego Relaks w Dziemianach, w związku z restrykcjami spowodowanymi przez pandemię Covid-19.

(akta kontroli str. 301-302, 313-315)

W okresie objętym kontrolą jedno przedsięwzięcie finansowane było jednocześnie z funduszu sołeckiego (7,5 tys. zł) oraz z innych środków budżetowych Gminy – poza pulą funduszu (0,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 312-314, 455-457)

2.2. W zakresie prawidłowości realizacji w latach 2021-2022 wydatków budżetowych w ramach funduszu sołeckiego badaniem objęto wykorzystanie wszystkich środków przeznaczonych dla pięciu sołectw¹⁸, o łącznej kwocie 264,8 tys. zł, z tego w 2021 r. – 169,0 tys. zł i w 2022 r. (do 30 listopada 2022 r.) – 95,8 tys. zł, co stanowiło 54,9% kwoty wydatków ogółem poniesionych w ramach całego funduszu w tym okresie.

Stwierdzono, że:

- zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim, środki funduszu przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które:
 - zgłoszono we wnioskach sołectw,
 - były zadaniami własnymi Gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
 - służyły poprawie warunków życia mieszkańców.
- wydatki zakwalifikowano do prawidłowych paragrafów klasyfikacji budżetowej, za wyjątkiem wydatków na kwotę 11,0 tys. zł z tytułu utrzymania w 2022 r. dróg gminnych w miejscowości Belfort i Schodno, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 316-339, 458-471)

Szacunkowa wartość zamówień publicznych dotyczących zadań sfinansowanych objętymi badaniami NIK wydatkami w ramach funduszu, w każdym przypadku była mniejsza niż 130 tys. zł. W związku z tym przy ich udzielaniu nie stosowano ustawy Prawo zamówień publicznych (art. 2 ust. 1 pkt 1). Zasady i tryb postępowania przy udzielaniu zamówień, których wartość była mniejsza niż ww. kwota, określił Wójt w zarządzeniu nr 1075/21 z 4 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy.

W zakresie przestrzegania postanowień ww. zarządzenia, kontrolą objęto dokumentację postępowań o udzielenie trzech zamówień publicznych, na które

¹⁸ Sołectwa: Kalisz, Raduń, Schodno, Piechowice i Płęsy.

wydano ze środków funduszu 105,7 tys. zł, co stanowiło 39,9% skontrolowanych wydatków:

- na przebudowę w 2021 r. nawierzchni drogi w Kaliszu, na ul. Gryfa (na realizację zamówienia wydano 30,0 tys. zł),
- na zakup i montaż w 2021 r. lamp solarnych (na realizację zamówienia wydano 25,9 tys. zł),
- na zakup i montaż w 2022 r. lamp solarnych (na realizację zamówienia wydano 49,8 tys. zł).

W dwóch postępowaniach skierowano zapytanie/zaproszenie do składania ofert do trzech wykonawców, wypełniając tym samym wymagania dla zamówień powyżej 50,0 tys. zł, określone w § 5 ust. 3 ww. zarządzenia. W jednym postępowaniu zebrano oferty poprzez wydruk ofert/cenników zamieszczonych na stronach internetowych wykonawców, wypełniając wymagania dla zamówień od 20,0 tys. zł do 50,0 tys. zł, określone w § 5 ust. 2 ww. zarządzenia.

(akta kontroli str. 303-311, 340-416)

2.3. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu badaniem objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt. 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku analizy dokumentacji pięciu sołectw oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć w dwóch sołectwach¹⁹ stwierdzono, że wszystkie przedsięwzięcia zgłoszone we wnioskach sołectw za 2021 r. zostały wykonane. W przypadku zadań, w których zaplanowano efekty rzeczowe, stwierdzono, że zostały one osiągnięte. Zadania wykonano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw. Przykładowo:

- w sołectwie Schodno w miejscowości Belfort wykonano w 2022 r. utwardzenie drogi gruntowej na łącznym odcinku 490 m²⁰;
- w sołectwie Schodno w tej samej miejscowości objęto w 2022 r. gminną drogę gruntową wyrównaniem, w tym walcowaniem, na długości 360 m²¹;
- w sołectwie Kalisz potwierdzono nabycie w 2022 r. do świetlicy wiejskiej monitora interaktywnego insGraf DIGITAL 65-4K UHD²² oraz znajdującego się na placu zabaw przy świetlicy mostu linowego wolnostojącego²³.

(akta kontroli str. 140-276, 316-339, 417-424)

2.4. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołectkiego za rok 2021 został przekazany Wojewodzie Pomorskiemu 9 maja 2022 r., tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołectkiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot²⁴.

Wykazana w ww. wniosku kwota wykonanych wydatków w ramach funduszu (280,0 tys. zł) była niższa od kwoty faktycznie wykonanej i wykazanej w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu

¹⁹ Oględzinami objęto przedsięwzięcia: – w sołectwie Kalisz: zakup do świetlicy „Monitora interaktywnego insGraf Digital 65” oraz „Urządzenia na plac zabaw: most linowy wolnostojący”; – w sołectwie Schodno: „Utwardzenie odcinka drogi w miejscowości Belfort”; „Równanie, profilowanie i wałowanie dróg gruntowych na terenie sołectwa Schodno”.

²⁰ W wyniku czego wykonawca wystawił fakturę VAT z 17 listopada 2022 r.

²¹ W wyniku czego wykonawca wystawił fakturę VAT z 4 kwietnia 2022 r.

²² W wyniku czego wykonawca wystawił fakturę VAT z 26 kwietnia 2022 r.

²³ W wyniku czego wykonawca wystawił fakturę VAT z 25 kwietnia 2022 r.

²⁴ Dz. U. poz. 916, ze zm.

terytorialnego za 2021 r. o 261,44 zł, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Wójt nie otrzymał od Wojewody informacji o ewentualnym stwierdzeniu braków lub błędów w ww. wniosku.

(akta kontroli str. 313, 425-454, 472)

2.5. Otrzymana²⁵ przez Gminę w 2022 r. kwota dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. wyniosła 34,0 tys. zł, co stanowiło 12,1% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu w 2021 r., wykazanej przez Wójta we wniosku o zwrot, przekazany Wojewodzie Pomorskiemu. Kwota ta jednak była zaniżona o 31,71 zł, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Biorąc pod uwagę kwotę bazową w Gminie Dziemiany (K_b) w 2021 r.²⁶ oraz średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) w tym roku²⁷, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji wydatków wykazanych przez Wójta w ww. wniosku o zwrot, po zastosowaniu przez Wojewodę Pomorskiego mechanizmu korygującego²⁸ (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim), który skutkuje obniżeniem wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 r., była kwalifikowana zgodnie z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 425-454, 472)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2022 r. wydatki z tytułu utrzymania dróg gminnych w miejscowości Belfort i Schodno na łączną kwotę 11,0 tys. zł zakwalifikowano do § 4300 „Zakup usług pozostałych”, podczas gdy zgodnie z załącznikiem nr 4 „Klasyfikacja paragrafów wydatków i środków” do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji budżetowej²⁹, jako remonty dróg powinny zostać ujęte w § 4270 „Zakup usług remontowych”³⁰.

Z wyjaśnień Skarbnik Gminy wynikało, że przyczynami tej nieprawidłowości były niejednoznaczne: nazwa ww. przedsięwzięcia (w momencie planowania budżetu Gminy) i jego opisy merytoryczne (dokonane po wykonaniu prac).

Wójt zarządzeniem Nr 1198/22 z 27 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany budżetu Gminy na 2022 r. dokonał zmian w planie finansowym ww. wydatków (§ 4300 na § 4270).

(akta kontroli str. 35-37, 329-333, 458-471)

2. Wykazana we wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego za rok 2021 kwota wydatków (280,0 tys. zł) była niższa od kwoty faktycznie wykonanej i wykazanej w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2021 r. o 261,14 zł.

²⁵ Wpływ na rachunek bankowy Gminy 29 sierpnia 2022 r.

6082,66 zł.

²⁶ Obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} na 2021 r. wyniosła 4.859,66 zł.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dotyczaca-wysokosci-zwrotu-w-2022-r-z-budzetu-panstwa-czesci-wydatkow-gmin-wykonanych-w-ramach-funduszu-soleckiego-w-2021-r>

²⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.).

³⁰ W wyniku kontroli, na podstawie dokumentu PK z 27 grudnia 2022 r., ww. wydatki ujęto w księgach rachunkowych, we właściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej (§ 4270).

Z oświadczenia Wójta wynikało, że ujęcie w ww. wniosku nierzetelnych danych było skutkiem nieuwzględnienia w nim jednej faktury na kwotę 260,24 zł i błędu pisarskiego na 0,90 zł.

Na skutek wykazania przez Wójta we wniosku o zwrot mniejszych o 261,14 zł wydatków wykonanych w ramach funduszu, otrzymana przez Gminę kwota dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. była mniejsza o 31,71 zł.

(akta kontroli str. 425-453, 472, 474)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie środków funduszu sołectkiego w Gminie w okresie objętym kontrolą. Badanie wykorzystania ww. środków w kwocie 264,8 tys. zł (54,9% wydatków ogółem Gminy w ramach funduszu) na zadania zgłoszone przez pięć (tj. 62,5%) sołectw wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołectkim. Również badanie trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (udzielonych z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych), na które wydano ze środków funduszu 105,7 tys. zł wykazało, że postępowania te przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Zadania, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw. Stwierdzone nieprawidłowości, polegające na nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej wydatków na kwotę 11,0 tys. zł w 2022 r. (nieprawidłowość usunięto w trakcie kontroli) i zaniżeniu przez Wójta we wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołectkiego za rok 2021 o 261,14 zł kwoty wykonanych w ramach funduszu wydatków – ze względu na ich niewielki zakres i skalę – nie spowodowały obniżenia oceny działalności w powyższym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek – wykazywać rzetelne dane w składanych Wojewodzie Pomorskiemu wnioskach o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołectkiego.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań

484

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 5 stycznia 2023 r.

Kontroler
Tomasz Staboszowski
p.o. Dyrektor Delegatury
NIK w Gdańsku

Staboszowski Tomasz
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
p.o. Wicedyrektor

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Gdańsku

Dariusz Jurczuk
.....
podpis

Staboszowski Tomasz